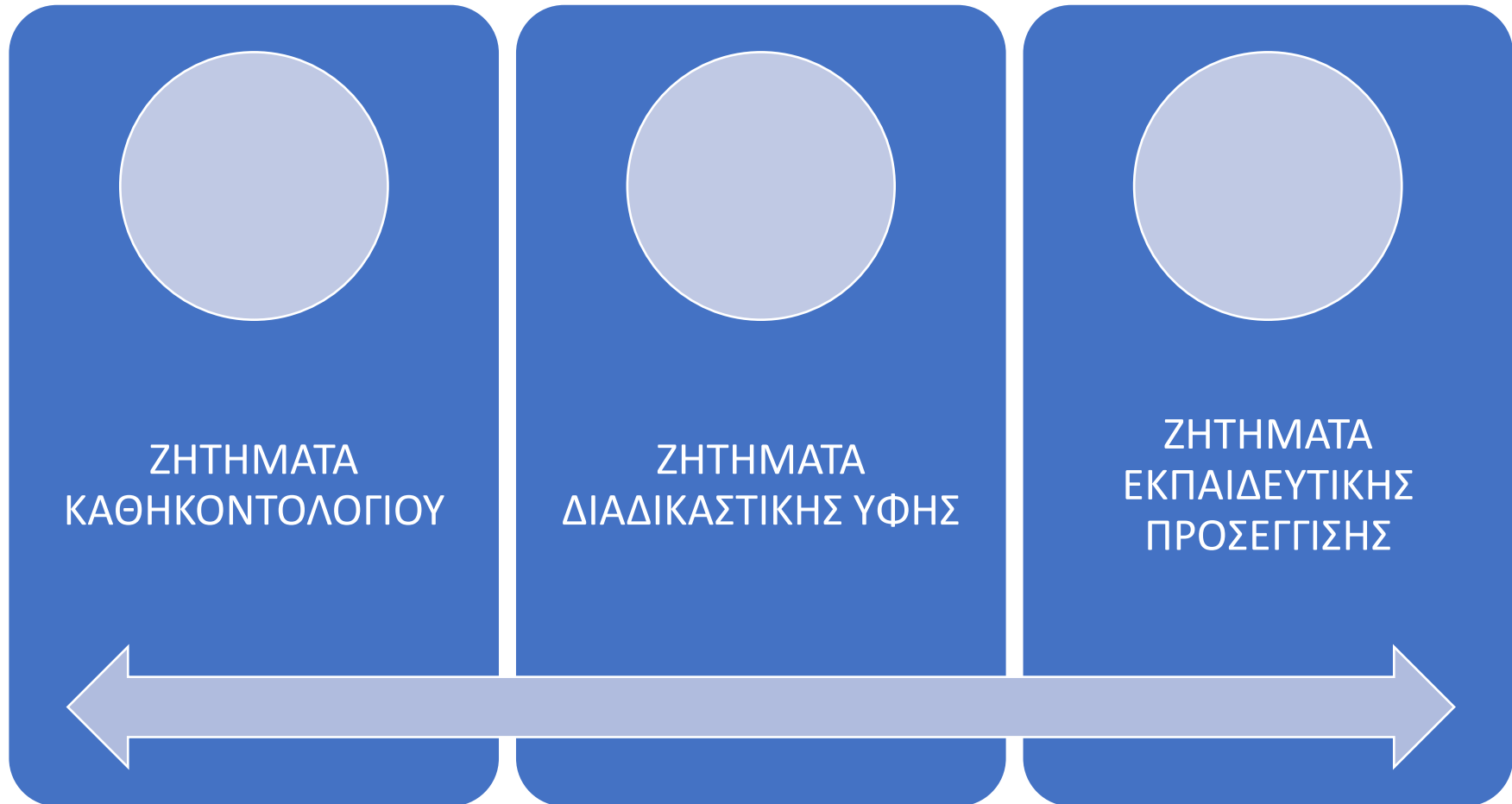

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ Ε.Α.Ε. ΜΕ ΜΙΚΡΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ

ΔΡ ΑΙΚ. ΚΑΤΣΑΝΔΡΗ, Σ.Ε.Ε. Ε.Α.Ε. & Ε.Ε. ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΛΟΓΙΟΥ

❖ ΒΑΣΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 3699/2008 - ΦΕΚ 199/Α'/2.10.2008 (ΑΡΘΡΟ 6)

➤ Υ.Α. 27922/Γ6 (ΦΕΚ 449/3-4-2007, τ. Β') *Καθηκοντολόγιο*

➤ Υ.Α. 1816/ ΓΔ4/07.01.2019 (ΦΕΚ 16/τ.Β'/11.01.2019) *Οι εκπαιδευτικοί του Τ.Ε. συντάσσουν (στα τέλη Ιουνίου) την ετήσια αξιολογική έκθεση λειτουργίας του Τ.Ε., η οποία υποβάλλεται διά της Διευθύντριας του σχολείου στο οικείο ΠΕΚΕΣ υπόψη της Συντονίστριας Εκπαιδευτικού Έργου Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης.*

➤ Υ.Α. 48275/Δ3/2019 - ΦΕΚ 1088/Β/2-4-2019

Οι εκπαιδευτικοί του Τ.Ε. ενημερώνουν και υποστηρίζουν τα μέλη της σχολικής κοινότητας για θέματα ειδικής αγωγής και ενταξιακής εκπαίδευσης σε συνεργασία με το προσωπικό του οικείου Κ.Ε.Σ.Υ.

➤ Υ.Α. 48275/Δ3/2019 - ΦΕΚ 1088/Β/2-4-2019 *αναφορά στο έργο των εκπαιδευτικών παράλληλης στήριξης*

ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ για μαθητή

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ Τ.Ε.

-Ο εκπαιδευτικός του Τμήματος Ένταξης που αποτελεί μέλος της Ε.Δ.Υ.) στο πλαίσιο της διαδικασίας παραπομπής μαθητή προς αξιολόγηση στο Κ.Ε.Δ.Α.Σ.Υ. συντάσσει παιδαγωγική έκθεση.

-Αν ο μαθητής δεν φοιτά στο Τμήμα Ένταξης, τότε αυτή η έκθεση συντάσσεται από τον εκπαιδευτικό της τάξης. Σε παρόμοια ενέργεια προβαίνουν και οι δύο, αν αυτό ζητηθεί από τη Δευτεροβάθμια Επιτροπή Διαγνωστικής Αξιολόγησης της Π.Δ.Ε.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

-Κατά τη διαδικασία ανανέωσης της Παράλληλης Στήριξης (από τον Ιούνιο έως τις 20 Οκτωβρίου), Ο Διευθυντής του σχολείου υποβάλλει, επιπρόσθετα των ήδη γνωστών εγγράφων, μια παιδαγωγική έκθεση του εκπαιδευτικού της παράλληλης στήριξης για την περασμένη σχολική χρονιά.

-Αν για διάφορους λόγους, δεν υλοποιήθηκε στην πράξη η παράλληλη στήριξη, τότε την παιδαγωγική έκθεση γράφει ο εκπαιδευτικός της τάξης.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (Ε.Δ.Υ.)

Οι ώρες συνεδριάσεων της Ε.Δ.Υ. εντάσσονται για τον πρόεδρο της και τον εκπαιδευτικό που συμμετέχει στο διδακτικό τους ωράριο (παρ. 11 άρθρου 17 νόμου 4823/2021).

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΥΦΗΣ

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΙΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟ ΤΑ Κ.Ε.Δ.Α.Σ.Υ.

ΠΑΛΑΙΟΣ ΝΟΜΟΣ (παρ. 3 άρθρου 11 νόμου 4547/2018)	ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ (παρ. 7 άρθρου 11 & παρ. 9 άρθρου 17 νόμου 4823/2021)
<p>1) έπειτα από αίτημα του γονέα ή κηδεμόνα. Στην περίπτωση αυτή, το Κ.Ε.Σ.Υ. συνεργάζεται με το σχολείο και μπορεί, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να ζητά τη γνώμη των Ε.Δ.Ε.Α.Υ. ή των ομάδων εκπαιδευτικής υποστήριξης μαθητών.</p>	<p>1) έπειτα από αίτημα των γονέων ή κηδεμόνων προς το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., με την επιφύλαξη ότι έχει δράσει η Ε.Δ.Υ. κατά τον λόγο των αρμοδιοτήτων της. Οι γονείς ή κηδεμόνες δύνανται να απευθύνονται απευθείας στο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., ΌΜΩΣ πριν από την έκδοση αξιολογικής έκθεσης, ωστόσο, απαιτείται να έχει προηγηθεί δράση της Ε.Δ.Υ. Στην περίπτωση αυτή, το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. συνεργάζεται με τη σχολική μονάδα.</p>
<p>2) ύστερα από πρόταση των Ε.Δ.Ε.Α.Υ, ή όταν διαπιστώνεται σχετική ανάγκη παρά την εφαρμογή βραχυχρόνιου προγράμματος υποστήριξης.</p>	<p>2) έπειτα από τεκμηριωμένη εισήγηση της Ε.Δ.Υ. Για την αξιολόγηση και την έκδοση σχετικής αξιολογικής έκθεσης απαιτείται η συναίνεση των γονέων ή κηδεμόνων. Η συναίνεση δηλώνεται εγγράφως.</p>
<p>3) ύστερα από πρόταση της ομάδας εκπαιδευτικής υποστήριξης μαθητών όταν στα σχολεία δεν λειτουργεί Ε.Δ.Ε.Α.Υ., η οποία διατυπώνεται μετά την εφαρμογή βραχυχρόνιου προγράμματος υποστήριξης.</p>	<p>3) εάν δεν υφίσταται Ε.Δ.Υ., μετά από εισήγηση του συλλόγου διδασκόντων του σχολείου.</p>
<p>4) Όταν διαπιστώνεται σχετική ανάγκη από τις δράσεις διερεύνησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών.</p>	

Στο τέλος της γνωμάτευσης των Κ.Ε.Σ.Υ. και πλέον των Κ.Ε.Δ.Α.Σ.Υ. υπάρχουν προτάσεις. Αυτές έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα ;

- Για τους γονείς, οι γνωματεύσεις των διαγνωστικών υπηρεσιών έχουν γνωμοδοτικό χαρακτήρα.
- Για τους εκπαιδευτικούς έχουν βαρύνουσα σημασία, καθώς το σχετικό εδάφιο του νόμου ορίζει ότι: «Οι σχολικές μονάδες και οι επιτροπές εξετάσεων των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις προτάσεις, που αναφέρονται στις εκθέσεις αξιολόγησης - γνωματεύσεις που συντάσσουν οι αρμόδιες υπηρεσίες». (παράγραφος 6 του άρθρου 52 του νόμου 4547/ΦΕΚ 102, τ. Α'/12-7-2018)
- Για ζητήματα που αφορούν διαδικασίες εξετάσεων οι σχολικές μονάδες καθώς και οι επιτροπές εξετάσεων των μαθητών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις αξιολογικές εκθέσεις που συντάσσουν τα Κ.Ε.Δ.Α.Σ.Υ. και οι Ε.Δ.Ε.Α. (παράγραφος 8 του άρθρου 54 του νέου νόμου 4823/2021)

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

Υπουργική απόφαση υπ'αριθμ. 48275/Δ3/28-03-2019 (ΦΕΚ 1088/τ. Β' /02-04-2019)	Νέος νόμος 4823/3-8-2021
<p>Μαθητές που δεν διαθέτουν γνωμάτευση, μπορούν να υποστηρίζονται από το Τμήμα Ένταξης, με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ύστερα από:</p> <ul style="list-style-type: none"> α) εισήγηση της Ε.Δ.Ε.Α.Υ. ή της Ομάδας Εκπαιδευτικής Υποστήριξης μαθητών, εφόσον η υποστήριξη αυτή συμπεριλαμβάνεται στο σχεδιασμό του βραχυχρόνιου προγράμματος παρέμβασης, β) σχετικό αίτημα των γονέων ή κηδεμόνων και γ) σύμφωνη γνώμη του Σ.Ε.Ε. Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης ή του Σ.Ε.Ε. παιδαγωγικής ευθύνης του σχολείου».	<p>Μετά από εισήγηση της Ε.Δ.Υ. ή του συλλόγου διδασκόντων, η οποία υποβάλλεται μετά από γνώμη του Συμβούλου Εκπαίδευσης Ε.Α.Ε., ο οποίος έχει την παιδαγωγική ευθύνη της σχολικής μονάδας για την ενταξιακή εκπαίδευση ή, εάν δεν υφίσταται, του Συμβούλου Εκπαίδευσης που έχει την παιδαγωγική ευθύνη της σχολικής μονάδας και μέχρι την έκδοση της αξιολογικής έκθεσης από το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., οι μαθητές μπορούν να υποστηρίζονται στα Τμήματα Ένταξης με τη συναίνεση των γονέων ή κηδεμόνων.</p>

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Οι μαθησιακές δυσκολίες συνιστούν γενικότερη κατηγορία, η οποία εμπερικλείει διαφορετικές περιπτώσεις με κοινό γνώμονα τα μειωμένα μαθησιακά επιτεύγματα, τα οποία είναι:

1. αναντίστοιχα της νοητικής ωριμότητας του μαθητή για τις περιπτώσεις των Ε.Μ.Δ. (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, δυσαριθμησία)
2. συνεπακόλουθα του χαμηλού νοητικού δυναμικού του μαθητή (μέση ή ελαφρά νοητική καθυστέρηση, μαθησιακές δυσκολίες λόγω οριακού ή χαμηλού νοητικού δυναμικού)
3. συνοδά μιας αναπτυξιακής διαταραχής (γλωσσική εξελικτική διαταραχή, ΔΕΠ-Υ, Δ.Α.Δ. κ.ά)
4. συνεπακόλουθα και δυσμενών περιβαλλοντικών παραγόντων (σύνθετες γνωστικές συναισθηματικές & κοινωνικές δυσκολίες)

ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Στη Β/θμια εκπαίδευση:

1. οι μαθητές με Γενικές Μαθησιακές Δυσκολίες παρουσιάζουν δυσκολίες σε ένα **σημαντικό εύρος** σχολικών γνώσεων.

2. οι μαθητές με Ε.Μ.Δ. έχουν

□ εντοπισμένες δυσκολίες στον γραπτό λόγο (κυρίως στην ορθογραφία & γραφή)

□ κατακτήσει τις δεξιότητες αποκωδικοποίησης, ωστόσο εξακολουθούν να κάνουν αναγνωστικά λάθη κυρίως σε πολυσύλλαβες και ανοίκειες λέξεις (που δεν ανήκουν στο οπτικό τους λεξικό)

□ δυσκολεύονται στη μνημονική συγκράτηση των μεμαθημένων

Οι μαθητές αυτοί έχουν συνήθως χαμηλά και ασταθή μαθησιακά κίνητρα, χαμηλή αυτοεικόνα και ενίοτε και χαμηλή αυτοεκτίμηση.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ Ε.Μ.Δ.

υποενεργοποίηση σε ορισμένες περιοχές του νευρωνικού δικτύου, διαφοροποιημένη εμπλοκή του δεξιού ημισφαιρίου

- Μαθητές με δυσαναγνωσία -Δυσχέρεια τόσο στην αποκωδικοποίηση, όσο και στην κατανόηση του γραπτού λόγου

- Μαθητές με δυσορθογραφία -Δυσχέρειες στην ιστορική ορθογραφία

- Μαθητές με δυσγραφία -Δυσανάγνωστη γραφή, ατελής οπτικοκινητικός συντονισμός, υπερβάσεις περιθωρίων σελίδας

μειωμένη ενεργοποίηση στην ενδοβραγματική αύλακα

- Μαθητές με δυσαριθμησία -Δυσκολία στην κατανόηση αφηρημένων μαθηματικών εννοιών και στην επίλυση προβλημάτων.

ΔΥΟ ΤΡΟΠΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

1. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Από τον εκπαιδευτικό της τάξης «Διδασκαλία για όλους»

η διαφοροποίηση δεν:

- Δεν είναι εξατομικευμένη διδασκαλία
- Δεν είναι προσαρμογή διδασκαλίας στον ΚΑΘΕ μαθητή της τάξης
- Δεν είναι διδασκαλία μόνο για «ειδικές» ομάδες μαθητών (π.χ., μαθητές με διαγνωσμένες μαθησιακές δυσκολίες)
- Δεν είναι παροχή περισσότερων εργασιών σε μερικούς μαθητές ή λιγότερες σε άλλους.
- Δεν είναι διδασκαλία που υλοποιεί τον ίδιο μαθησιακό στόχο του μαθήματος στον ίδιο βαθμό για όλους τους μαθητές

2. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ Η/ΚΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΜΕΥΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ

Από τον εκπαιδευτικό Ε.Α.Ε. στο πλαίσιο του Τ.Ε. ή της Παράλληλης Στήριξης

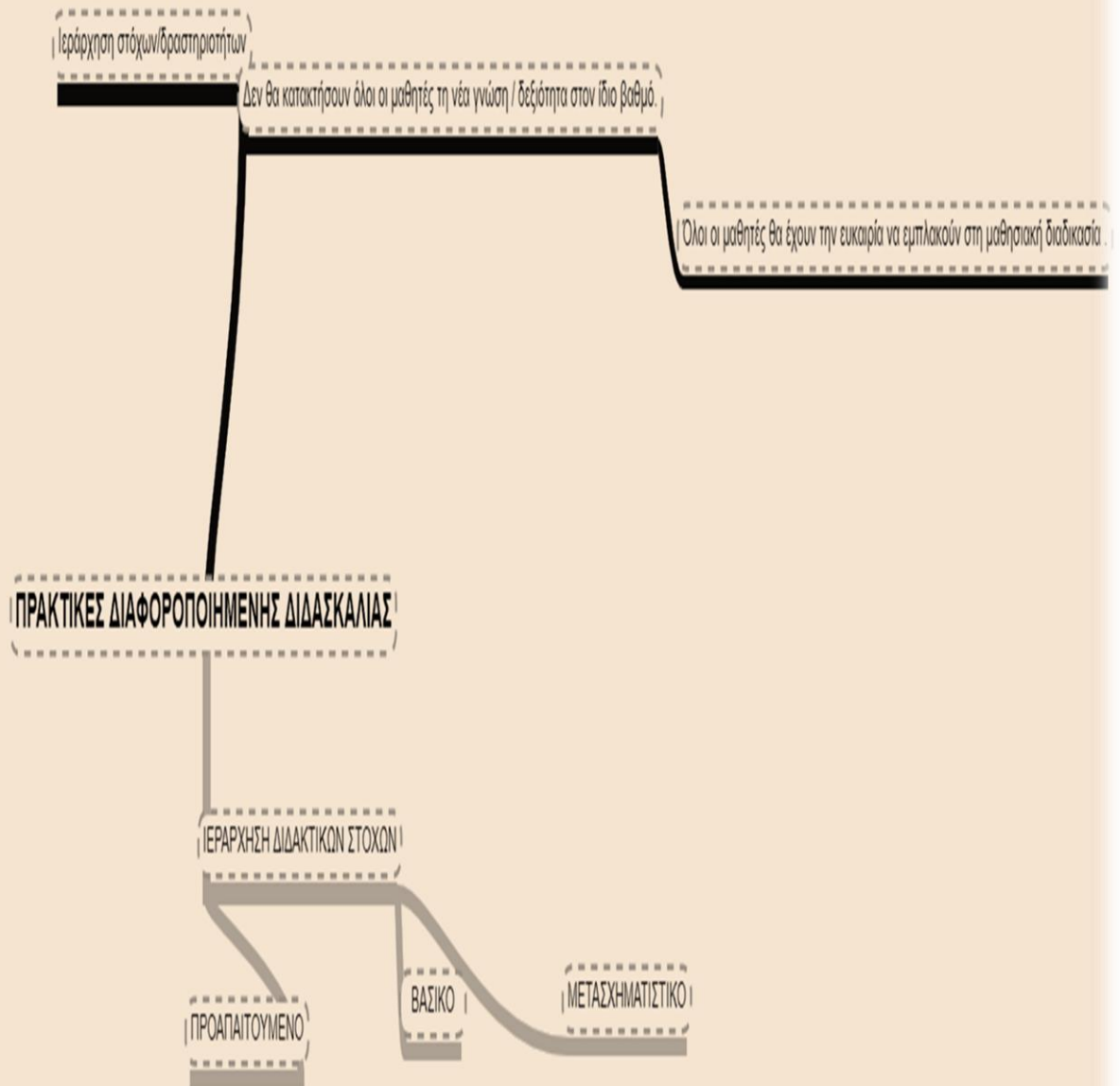
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Η διαφοροποίηση είναι μια διαδικασία αντιστοίχισης μαθησιακών στόχων, έργων, δραστηριοτήτων, υλικών & υποστήριξης της μάθησης σύμφωνα με τις ανάγκες, το στυλ και τον ρυθμό μάθησης όλων των μαθητών.

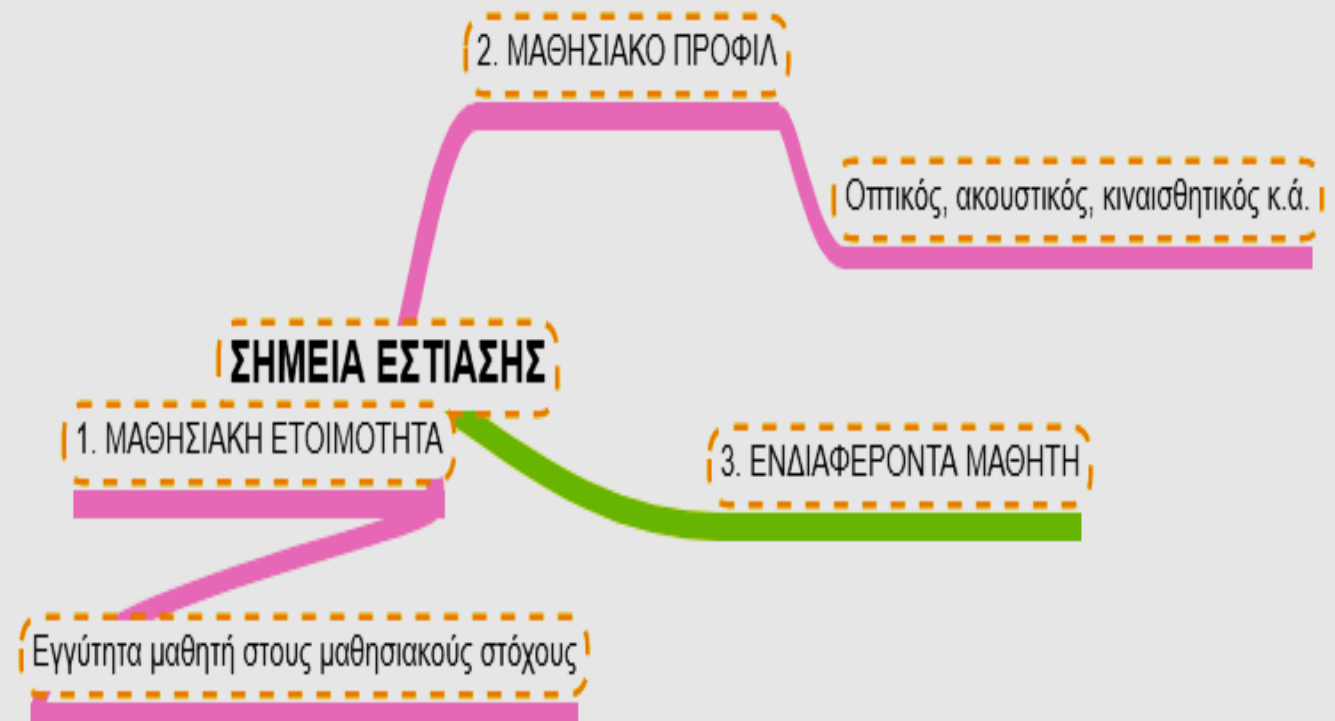
- ❖ Το θεωρητικό πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, όπως την εξετάζουμε στα πλαίσια της μετανεοτερικότητας βασίζεται στην προϋπόθεση ότι καμιά θεωρία από μόνη της δεν μπορεί να αποτελέσει επαρκή βάση για την παιδαγωγική πρακτική. Η έννοια του διαφοροποιημένου τρόπου διδασκαλίας προωθεί την επίτευξη της ισότητας εκπαιδευτικών ευκαιριών και της κοινωνικής δικαιοσύνης.
- ❖ Η διαφοροποίηση βασίζεται στην εργασία της Tomlinson (1995-1999) για τάξεις μεικτής ικανότητας και στην πορεία εξελίχθηκε από άλλους ακαδημαϊκούς αλλά και μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΣΚΟΠΟΘΕΣΙΑ

ΣΗΜΕΙΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΣΤΥΛ

- Έκθεση αξιολόγησης/γνωμάτευση Κ.Ε.Δ.Α.Σ.Υ. ή Δ.Ε.Δ.Α.
- Αποτελέσματα από την αξιοποίηση ενός από τα δύο διαθέσιμα τεστ μέσω Η/Υ που εκπονήθηκαν από πανεπιστημιακούς καθηγητές έπειτα από την τυχόν αγορά του διαμέσου της σχολικής επιτροπής.
- Αποτελέσματα από την αξιοποίηση ενός αξιόπιστου δωρεάν on line τεστ, όπως του Ψηφιακού διαγνωστικού εργαλείου για γονείς και δασκάλους παιδιών 6-10 ετών που περιέχει 80 ερωτήσεις και εκπονήθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Έργου ProLearn.

Σχετικός ιστότοπος: <https://cple-test.oic.lublin.pl/index.php/fquestionnaire>

Η ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ως βάση εκκίνησης της οικοδόμησης του μαθησιακού προφίλ

- Υψηλή επίδοση στην λεκτική νοημοσύνη στο Wisc III ή στην λεκτική κατανόηση στο Wisc V

Άρα, ο μαθητής μας:

επιλέγει να λειτουργεί με λεκτικό συλλογισμό και σχηματισμό εννοιών

- Μειωμένη επίδοση στην πρακτική νοημοσύνη στο Wisc III ή στην οπτικοχωρική αντίληψη στο Wisc V

Άρα, ο μαθητής μας:

αποφεύγει τη μη λεκτική επίλυση μαθησιακών προβλημάτων

Η ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ως βάση εκκίνησης της οικοδόμησης του μαθησιακού προφίλ

ΟΠΤΙΚΟΣ (οπτική δίοδος μάθησης)

- «Ο Γιώργος μπορεί να δημιουργεί νοητικές εικόνες ώστε να δει κάτι νοερά, όπως για παράδειγμα να υπολογίσει ή να συγκρίνει χωρίς υπολογισμό οπτικά μήκη και αποστάσεις».
- «Όταν το ερέθισμα είναι οπτικό, η Άννα δύναται να πραγματοποιήσει απλό μαθηματικό συλλογισμό με τη χρήση επαγωγικής και συμπερασματικής λογικής. Δηλαδή, έχει την δυνατότητα να κατακτήσει την έννοια της αναλογικότητας, την πράξη της πρόσθεσης και του πολλαπλασιασμού».
- ΔΟΥΛΕΥΟΥΜΕ ΜΕ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΓΡΑΦΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ

ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΣ (ακουστικο-γλωσσική δίοδος)

- «Η ικανότητα συγκέντρωσης της προσοχής σε λεκτικά ακουστικά ερεθίσματα καθώς και το εύρος της βραχύχρονης ακουστικής και εργαζόμενης μνήμης του Λευτέρη βρίσκονται σε ικανοποιητικό επίπεδο».
- ΔΟΥΛΕΥΟΥΜΕ ΜΕ ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

ΚΙΝΑΙΣΘΗΤΙΚΟΣ

- «Φαίνεται ότι ο Γιάννης δύναται να μαθαίνει αποτελεσματικότερα με βιωματικό τρόπο, αν λάβουμε υπόψη και τη διαπίστωση μίας σχετικής λειτουργικότητας της ακουστικής βραχύχρονης μνήμης του».
- ΔΟΥΛΕΥΟΥΜΕ ΠΟΛΥΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΑ, ΜΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΕΓΕΡΣΗ

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ: ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

- Δυσκολία στην οπτική μνήμη (αποθήκευση και ανάκληση μαθησιακών πληροφοριών που αποκτήθηκαν δια της οπτικής διόδου)
- Δυσκολία στην οπτική ακολουθία
- Δυσκολία στην αντίληψη της σχέσης όλου και μέρους

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

- Δυσκολία στην ακουστική μνήμη
- Έλλειμμα χρονικής επεξεργασίας των μαθησιακών πληροφοριών

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗ ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΗ & ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΗ ΜΝΗΜΗ

- ❖ Επιφανειακή επεξεργασία της αποθηκευμένης μαθησιακής πληροφορίας, δυσκολία δημιουργίας μνημονικών δεσμών με την προϋπάρχουσα γνώση, έλλειψη οργανωμένων στρατηγικών ανάκλησης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

 Οπτική διάκριση
ικανότητα αναγνώρισης
αντικειμένου από άλλα παρόμοια

- Άσκηση με ταξινόμηση αντικείμενων χώρου ή εικόνας βάσει σχήματος, χρώματος, μεγέθους.
- Άσκηση με ομοιότητες και διαφορές μεταξύ αντικειμένων καθώς και γραμμάτων ή ψηφίων που μοιάζουν (θ-β, 6-9).

 Οπτικό κλείσιμο
αναγνώριση ημιτελούς
αντικειμένου

- Άσκηση αναγνώρισης μορφών, ή αντικειμένων, που παρουσιάζονται ως ελλιπή.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

 Διάκριση φόντου

- Υποβοήθηση της ικανότητας διαχωρισμού των οπτικών πληροφοριών του παρασκηνίου από το προσκήνιο μέσω της κρυμμένης εικόνας σε άλλα πλαίσια.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΜΝΗΜΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ

Οπτική μνήμη

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ

ικανότητα διατήρησης

μικρής ποσότητας

οπτικών πληροφοριών

για σύντομο χρονικό διάστημα

ΜΝΗΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

περιορισμένη

χωρητικότητα 7 ± 2

- Για τη διερεύνηση της οπτικής μνήμης, έχει αναπτυχθεί η δοκιμασία «Οπτικο-Νοητικής Ιχνηλάτησης», η οποία έχει μόνο κλινική και ερευνητική εφαρμογή.
- Για τη διερεύνηση της μνημονικής ικανότητας γενικότερα για παιδιά ηλικίας 5-12 ετών, υπάρχει το τεστ από τους καθηγητές του ΕΚΠΑ <http://www.dyskolies.gr/admin?id=55:erg4&catid=7:ergaleia> ή/και στο <https://blogs.sch.gr/kesyait/2022/01/24/ergaleio-anichneysis-kai-diereynisis-diatarachon-mnimis-sto-nipiagogeio-kai-sto-dimotiko/>

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΟΝΙΚΗΣ ΣΥΓΚΡΑΤΗΣΗΣ

- ❖ Παιχνίδια εύρεσης διαφορών
- ❖ Ταίριασμα εικόνων <http://www.tikkaitela.gr/games/matching-pairs.html>
- ❖ Ταίριασμα συλλαβών <http://www.dyskolies.gr/files/memory/syllaves/syllaves.htm>
- ❖ Ταίριασμα λέξεων
<http://www.dyskolies.gr/files/memory/lekseis/lekseis.htm><http://www.dyskolies.gr/files/memory/lekseis/lekseis.htm>
- ❖ Αξιοποίηση παιγνιδιών δραστηριοτήτων <https://wordwall.net/el-gr/community/>
Παιχνίδια μνήμης από λογοθεραπευτή http://dim-perivolia-lar.schools.ac.cy/data/uploads/didaktiko_iliko/logotherapia/askseis-sugkntroses-kai-prosocs.pdf
- ❖ Δημιουργία δικών μας παιγνιδιών δραστηριοτήτων <https://wordwall.net/el>
- ❖ Διαγράμματα & γραφικές παραστάσεις εννοιών, ευρηματικά ακρωνύμια, ακροστιχίδες

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΟΝΙΚΗΣ ΣΥΓΚΡΑΤΗΣΗΣ

Αλυσιδωτά λόγια

Το πρώτο παιδί λέει μία λέξη και το επόμενο θα πρέπει να πει μια άλλη λέξη που αρχίζει με την τελευταία συλλαβή της προηγούμενης λέξης.

❖ Ενισχύει τη λεκτική μνήμη και την ταχύτητα επεξεργασίας & ανάκτησης πληροφοριών

Σημασιολογικά πεδία/οικογένειες λέξεων

Να αναφέρουν τα παιδιά στοιχεία από ευρύτερες κατηγορίες π.χ. τροφίμων, οικογενειών λέξεων

❖ Βοηθάει στην θεμελίωση συσχετίσεων εννοιολογικών και σημασιολογικών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Δυσκολίες στην ακουστική μνήμη/ δυσκολίες εστίασης προσοχής όπου είναι χαρακτηριστικές οι δυσκολίες του ατόμου να θυμηθεί οδηγίες που άκουσε λίγο πριν, καθώς και οι δυσκολίες συγκέντρωσης όταν υπάρχει θόρυβος.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Μείωση περιβαλλοντικών ερεθισμάτων, παροχή σύντομων απλών οδηγιών ίσως και εν μέρει οπτικοποιημένων

Ασκήσεις : [http://e-learning.sch.gr/pluginfile.php/85072/mod_resource/content/2/akoustiki_epeksergasia FREE.pdf](http://e-learning.sch.gr/pluginfile.php/85072/mod_resource/content/2/akoustiki_epeksergasia_FREE.pdf)

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- ✓ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
- ✓ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
- ✓ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

που είναι ΕΦΙΚΤΟΙ

Βάσει μιας γνωστικής
στοχοταξινόμιας π.χ. Bloom

1) ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΦΙΛ (μέσω γνωμάτευσης, εκπαιδευτικής αξιολόγησης κ.λπ.)

2) ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Έχουν ευρύτερο χαρακτήρα π.χ. κοινωνική προσαρμογή, διαπροσωπική επικοινωνία, προφορικός ή γραπτός λόγος, λεξιλόγιο κ.λπ.

Ενδεικτικά: <http://users.sch.gr/asonitis/?p=133>

3) ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

4) ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- ✓ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
- ✓ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
- ✓ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1) ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΦΙΛ/ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (μέσω γνωμάτευσης, εκπαιδευτικής αξιολόγησης κ.λπ.)

2) ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Έχουν ευρύτερο χαρακτήρα π.χ. κοινωνική προσαρμογή, διαπροσωπική επικοινωνία, **προφορικός ή γραπτός λόγος, λεξιλόγιο** κ.λπ.

3) ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

4) ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Είναι αναγκαία η σαφήνεια στη ρηματοποίηση.

Ενδεικτικά:

http://users.sch.gr/nikbalki/epim_kse/files/Parousiaseis/Scenari_o_PE60-70/Verbs.pdf

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- ✓ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ διαφοροποίηση περιεχομένου με του

➤ Προσαρμογή του σχολικού βιβλίου στις δυνατότητες και στις ανάγκες του μαθητή που στηρίζουμε με βάση τη μορφή pdf που είναι διαθέσιμη από τον Διόφαντο.

➤ **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ** Π.χ. ο μαθητής μας με ΜΔ που είναι ακουστικός τύπος μπορεί να ακούσει όσες φορές χρειαστεί το κείμενο ή τη λεκτική διατύπωση της άσκησης

Επιλέγουμε τις σειρές του κειμένου που θέλουμε να ακούσει ο μαθητής μας και στο αναδυόμενο μενού:

-πατάμε τις τρεις τελείες «περισσότερες ενέργειες»

-από το μενού επιλογές φωνές πατάμε το: εκφώνηση στα ελληνικά και επιλέγουμε ταχύτητα (αργή, κανονική)

-επιλέγουμε εκφώνηση επιλογής

➤ **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ** Π.χ. ο μαθητής μας με ΜΔ που είναι οπτικός τύπος μπορεί να δει τα σημεία κλειδιά του κειμένου κιτρινισμένα και με ενσωματωμένα δικά μας σχόλια.

Για αυτό το λόγο μετατρέπουμε το ψηφιακό βιβλίο που είναι αρχείο τύπου pdf σε μορφή κειμενογράφου και κάνουμε εκεί τις αναγκαίες τροποποιήσεις μέσω ενός δωρεάν διαδικτυακού εργαλείου π.χ. <https://tools.pdf24.org/el/edit-pdf> ή του <https://deftpdf.com/pdf-editor> ή κάποιου άλλου.

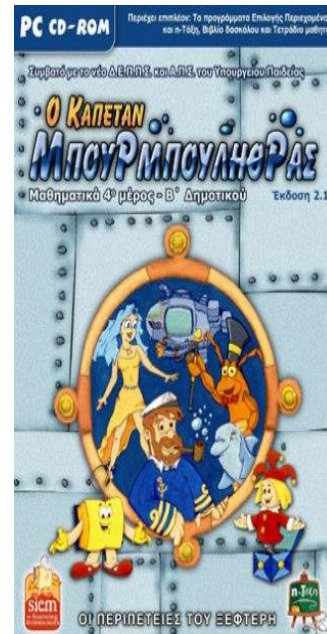
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- ✓ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Δυνητική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. για τη δημιουργία φύλλων εργασίας

<https://www.liveworksheets.com/>

- Προγράμματα εξάσκησης και πρακτικής (drill and practice) επιτρέπει την επανάληψη μιας δραστηριότητας για απόκτηση βασικών γνώσεων & δεξιοτήτων, προσαρμογή της μάθησης στο ρυθμό των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Π.χ. SuperKids Math Worksheet Creator ή ο καπετάν Μπουρμπουλήθρας για μαθηματικά Β΄ Δημοτικού <https://dl.baixarapk.gratis/en/app/986440515/%CE%BF-%CE%BE%CE%B5%CF%86%CF%84%CE%AD%CF%81%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%BF-%CE%BA%CE%B1%CF%80%CE%B5%CF%84%CE%AC%CE%BD-%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%AE%CE%B8%CF%81%CE%B1%CF%82-lite> ή τα Στρογγυλά με Αξία του Ι.Ε.Π. <http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/gia-mathites-me-metria-kai-elafria-nohtikh-kathysterhsh/strogila-me-aksia>

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- ✓ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Προγράμματα διδασκαλίας (tutorials)
<https://www.w3schools.com/>
- Προγράμματα υποστήριξης της διαδικασίας παραγωγής γραπτού λόγου (writing process) διευκολύνουν τη δημιουργία "μοντέλων", σε μορφή λογικών διαγραμμάτων (flow charts) που αναπαριστούν τη νοητική διαδικασία που ακολουθείται κατά τη διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου.
- Περιβάλλοντα μάθησης μέσω ανακάλυψης (discovery, exploratory learning)
- Εκπαιδευτικά λογισμικά του Ι.Ε.Π. ανά κατηγορία ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών
<http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/yparxon-ekpaideutiko-logismiko>
- Εκπαιδευτικά λογισμικά του Φωτόδεντρου
<http://photodentro.edu.gr/edusoft/>
- Λογισμικά του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου
<https://www.ilsp.gr/>

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

✓ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΤΕΘΕΝΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Θα χρειαστεί να αναφέρουμε συγκεκριμένα κριτήρια αλλά και συνήθειες ή/και εναλλακτικούς τρόπους αποτίμησης της επίτευξης των στόχων, με βάση και τις προτάσεις της διεπιστημονικής ομάδας του Κ.Ε.Δ.Α.Σ.Υ.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Πόρποδας Κωνσταντίνος (2005). Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και υλικό για την αξιολόγηση και αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών των μαθητών του Δημοτικού σχολείου, προσβάσιμο στο: http://edu-gate.minedu.gov.gr/amea/prakseis_epeaek/yliko_gia_aksiologish_math_dyskolion.pdf
- Πειραματικό αναλυτικό πρόγραμμα για τις μαθησιακές δυσκολίες προσβάσιμο στο: http://users.sch.gr/stefanski/amea/peiram_ap.pdf
- Οδηγός εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, Ι.Ε.Π.,
<http://prosvasimo.iep.edu.gr/EDEAY/%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82%20%CE%B5%CE%BE%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%85%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF%CF%85%20%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CE%BC%CE%B1%CE%B8%CE%B7%CF%84%CE%AD%CF%82%20%CE%BC%CE%B5%20%CE%9C.%CE%94%20%CE%99%CE%95%CE%A0.pdf>
- Gathercole, S., Packiam Alloway, T. (2007). Κατανοώντας την εργαζόμενη μνήμη, ένας οδηγός για τη σχολική τάξη, προσβάσιμο στο: https://www.motiboaxiologisi.gr/Images/files/ERGAZOMENH_MNHMH_FINAL.pdf

ΨΗΦΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ Ι.Ε.Π. ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

❖ Για την **προσαρμογή της διδακτέας ύλης στις ιδιαιτερότητες των μαθητών**: http://prosvasimo.iiep.edu.gr/docs/pdf/Biblia/Ekpaideutiko-Yposthriktiko-Yliko/Prosxoliko_B.pdf

http://prosvasimo.iiep.edu.gr/docs/pdf/Biblia/Ekpaideutiko-Yposthriktiko-Yliko/Prosxoliko_A.pdf

❖ Για τις **κοινωνικές ιστορίες** στο νηπιαγωγείο <http://prosvasimo.iiep.edu.gr/el/koinonikesistories> (<http://prosvasimo.iiep.edu.gr/docs/pdf/KIpdf>)

❖ Για τους **οδηγούς εκπόνησης** εξατομικευμένων **παρεμβατικών προγραμμάτων** ανά κατηγορία ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών: <http://prosvasimo.iiep.edu.gr/el/odhgoi>

ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΝΤΥΠΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Για έντυπα σχετικά με το έργο του εκπαιδευτικού του Τ.Ε. και της Παράλληλης Στήριξης, υπάρχει το απαραίτητο υλικό στον ιστότοπο του 1ου ΠΕΚΕΣ Ν. Αιγαίου

(στον σύνδεσμο «Βιβλιοθήκη» και στον υποσύνδεσμο Ειδική Αγωγή «Χρήσιμα έντυπα »).

https://blogs.sch.gr/1pekesna/?page_id=119

Εκεί θα βρείτε εξατομικευμένο πρόγραμμα, ημερολόγια, τριμηνιαίο πρόγραμμα κ.λπ.

Για περαιτέρω επικοινωνία μαζί μου: katsandri@sch.gr

